

ПОРАДИ ЮРИСТА

КОМЕНТАРІ ПРАВНИКІВ, ПОЛІТОЛОГІВ, ЕКОНОМІСТІВ, ФАХІВЦІВ ТА ЕКСПЕРТІВ

СЕРПЕНЬ
№ 8 (179) 2025

**ОЛЕКСАНДР
МОРОЗ:**

**ПОТРІБНА СПІЛЬНА РОБОТА УСІХ
В ІМ'Я НЕЗАЛЕЖНОЇ, СУВЕРЕННОЇ,
ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНИ**

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ПОСЛУГИ ДЛЯ ПОЛОНЕНИХ, ЗАРУЧНИКІВ ТА ЇХ РОДИН

На які соціальні послуги мають право звільнені військовополонені, цивільні заручники та члени їх сімей?

Стор. 2

ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ЖІНОК

Набули чинності зміни, які стосуються постановки на військовий облік жінок, певних професій

Стор. 3

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА ВАГІТНИМ

Яка передбачена державна допомога у зв'язку з вагітністю та пологами жінкам, які перебувають на обліку у Центрі зайнятості?

Стор. 6

БАЗОВА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА

Хто має право на додаткову грошову допомогу, який алгоритм її отримання та розмір виплат?

Стор. 7

Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Виходить за підтримки Українського інституту політики та Правозахисної організації «Спільна Мета»

Інформаційно-
правовий портал
www.porady.org.ua →

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

**Кожному
гарантується
право знати
свої права і
обов'язки**

Ст. 57 Конституції
України

ПОСЛУГИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ, ЦИВІЛЬНИХ ЗАРУЧНИКІВ ТА ЧЛЕНІВ ЇХНІХ РОДИН

Звільнені з ворожого полону військовослужбовці та цивільні отримують соціальні послуги відразу - в центрі реінтеграції або закладі охорони здоров'я та вже після повернення до місця проживання.

Членам родин таких громадян послуги надаються під час полону та після звільнення їхніх рідних.

Щоб отримати соціальні послуги можна звернутися:

Самостійно:

- до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення - всі контакти можна знайти на сайті обласної адміністрації регіону проживання чи перебування;

- до організацій/ установ, які надають соціальні послуги - за місцем проживання чи перебування;

- до центру надання адміністративних послуг - за місцем проживання чи перебування.

За повідомленням інших уповноважених осіб, якщо людина, звільнена з полону, чи члени її родини дали на це згоду:

Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими протягом трьох днів за фактом звільнення інформує структурний підрозділ з питань соціального захисту населення в приймаючій громаді про прибуття звільнених осіб, щоб організувати надання соціальних послуг;

Керівник Центру реінтеграції або закладу охорони здоров'я також інформує надавача соціальних послуг за місцем розташування центру реінтеграції або закладу охорони здоров'я, а також, за згодою особи, сприяє зустрічі звільненого/ної з полону з соціалізаційним для надання соціальної підтримки.

Фахівці центру реінтеграції, закладу охорони здоров'я під час перебування в них звільнених співпрацюють:

- з надавачами соці-

альних послуг та підрозділами, щоб забезпечити соціальну та професійну адаптацію звільнених оборонців України після їх виписки;

- з питань обмеження життєдіяльності та реабілітації з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, органами соціального захисту населення, медико-соціальними експертними комісіями та лікарсько-консультативними комісіями, громадськими об'єднаннями фахівців з реабілітації, уповноваженими органами професійного самоврядування.

Фахівці центру реінтеграції або закладу охорони здоров'я, які організовують надання психологічної допомоги можуть звернутися до соціальних служб у разі, коли соціальні умови життя впливають на психічне здоров'я.

Під час виписки лікуючий лікар може надати рекомендації щодо необхідності соціальних послуг, в тому числі влаштування до соціальних закладів - наприклад, для отримання стаціонарних соціальних послуг підтриманого проживання, соціальної реабілітації; психологічної або медико-психологічної реабілітації, послуг із соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням;

психолог або лікар-психолог надає свої рекомендації щодо подальшої організації надання психологічної допомоги лікарем загальної практики - сімейним лікарем, відповідними службами військової частини, мультидисциплінарною командою, а також здійснення соціально-психологічної реабілітації як соціальної послуги, спрямованої на підтримку психічного здоров'я.

Надавач соціальних послуг адміністративно-територіальної одиниці, на території якої розта-

шований центр реінтеграції або заклад охорони здоров'я, інформує орган соціального захисту населення за місцем майбутнього проживання чи перебування звільненої людини, якщо є потреба в певній соціальній послугі.

Для кожної звільненої з полону людини та її родини визначається фахівець соціальної сфери або кейс-менеджер, який допомагає в організації соціальних послуг та інших допомог.

Соціальна послуга чи послуги визначаються індивідуально до потреби кожної окремої людини чи родини.

Після подачі заяви чи звернення уповноваженої особи, звільнена людина чи члени її сім'ї можуть отримати такі послуги:

КОНСУЛЬТУВАННЯ по всіх видах підтримки, державних гарантій та можливостей, які надаються звільненим особам та членам їх родин державою, органами місцевого самоврядування, бізнесом, громадськими та іншими організаціями. Це допоможе зорієнтуватися у великому обсязі наявної інформації, залучити необхідну підтримку та суттєво заощадити час її пошуку.

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ включає ведення переговорів, листування від імені звільненої особи/ членів сім'ї з метою оформлення або відновлення документів, реєстрації місця проживання або перебування; допомоги у розшуку рідних та близьких, відновленні родинних та соціальних зв'язків; для забезпечення допоміжними засобами реабілітації, оздоровлення, лікування залежностей, встановлення груп інвалідності, прилаштування житлових умов в зв'язку з пораненням (інвалідністю) та іншим.

ДОГЛЯД ВДОМА ТА НАТУРАЛЬНА ДОПОМОГА включає допомогу в самообслуговуванні за місцем проживання особам з порушенням функціонування з числа звільнених осіб або членів їх родин, прибирання житла, прання речей, заготовку дров, ремонт одягу та інше.

СОЦІАЛЬНИЙ СУПРОВІД родин у складних життєвих обставинах допомагає з комплексними запитами, які потребують залучення інших організацій, довготривалого вирішення проблем, одночасного надання багатьох соціальних послуг.

СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ після повернення з полону допомагає пристосуватися до звичайного життя з врахуванням набутого досвіду та включає психологічну допомогу, відновлення соціальних зв'язків та сімейних стосунків, налагодження стосунків з дітьми, психологічну допомогу, групи взаємодопомоги, допомогу у працевлаштуванні / перенавчанні, переоблаштуванні житла для осіб з інвалідністю та інше

СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ - стаціонарна/ напівстаціонарна послуга для осіб з порушенням функціонування, яка

передбачає навчання, формування, розвиток і підтримку соціально-поведінкових навичок, надання допомоги у забезпеченні технічними та іншими засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічну підтримку; нормалізацію психосоціального стану і підвищення якості життя; організацію дозвілля тощо.

ПОСЛУГА ПАЛІАТИВНОГО ДОГЛЯДУ - створення умов для проживання/перебування; догляд; спостереження за станом здоров'я; сприяння наданню медичних послуг; допомога у забезпеченні технічними засобами реабілітації, навчання навичкам користування ними; навчання членів сім'ї догляду; допомога у веденні домашнього господарства.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ - забезпечення перевезення маломобільних осіб спеціальним транспортним засобом, соціальним таксі, із супроводжуючим або придбання (компенсація) вартості палива.

ФІЗИЧНИЙ СУПРОВІД ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ - надання допомоги при переміщенні у громадських місцях і транспорті для відвідування

органів державної влади та місцевого самоврядування, установ, організацій та закладів освіти, надавачів медичних, соціальних та реабілітаційних послуг та інших.

ПЕРЕКЛАД ЖЕСТОВОЮ МОВОЮ - переклад жестовою мовою (у тому числі з використанням знакових систем) та словесною мовою під час відвідування людьми з порушеннями слуху та мовлення адміністративних органів.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ АСИСТЕНТ - допомога та догляд, фізичний супровід для забезпечення самостійності та інтеграції у суспільство; сприяння реалізації прав у сферах соціального захисту, зайнятості, охорони здоров'я, освіти, доступності інфраструктури та інші.

*За інформацією
Мінсоцполітики*

**РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ
в газеті
та на сайті**

На сторінках газети та на сайті інформаційно-правового порталу ПОРАДИ ЮРИСТА (www.porady.org.ua) Ви маєте можливість розмістити рекламу, статті, інтерв'ю, блоги та інші матеріали суспільно-правового характеру.

Вартість та умови розміщення матеріалів дізнавайтесь за телефоном +38 (098) 507-28-77 або e-mail: porady_urista@ukr.net

МОБІЛІЗАЦІЯ І ПРАВА ГРОМАДЯН: ПРО МЕЖІ ЗАКОНУ РОЗПОВІВ ОМБУДСМАН ДМИТРО ЛУБІНЕЦЬ

Навіть під час воєнного стану працівники ТЦК та СП зобов'язані діяти виключно в межах закону. Вони не мають права обмежувати свободу громадян без законних підстав чи застосовувати силу. Примусове доставлення чи утримання можливі лише за рішенням уповноважених органів.

Громадяни в свою чергу теж мають дотримуватися чинних законодавчих норм.

Про це наголосив Уповноважений з прав людини Дмитро Лубінець.

Він додав, що Офіс Омбудсмана уважно реагує на всі повідомлення про можливі порушення прав людини під час мобілізаційних заходів з боку представників ТЦК та СП.

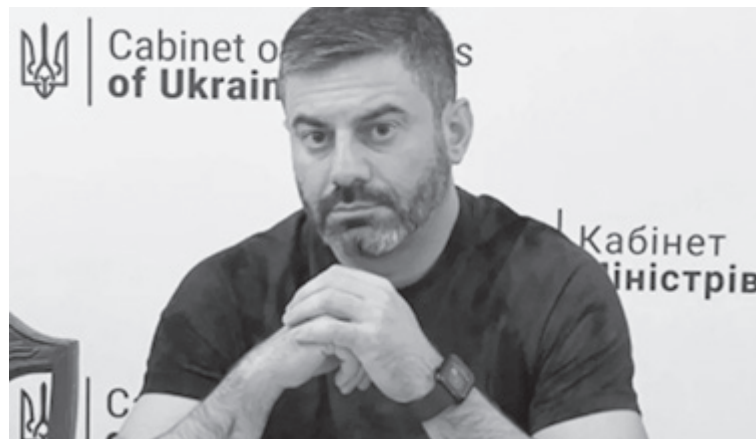
Зокрема, якщо йдеться про незаконне утримання, обмеження свободи й застосування фізичної сили та інші неправомірні дії.

«Кожен випадок ретельно перевіряється. Як Омбудсман я дію у межах своїх повноважень, зокрема надсилаю офіційні звернення до компетентних органів. У разі підтвердження порушень — наполягаю на притягненні винних до відповідальності», — зазначив Лубінець.

У разі порушень можна звертатися до Офісу Омбудсмана:

- за адресою: вул. Інститутська, 21/8, м. Київ;
- на електронну пошту: hotline@ombudsman.gov.ua;

- за номерами телефонів: 0 800 50 17 20;
044 -299-74-08..

ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК ЖІНОК У 2025 РОЦІ: КОГО ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ І ЯКІ НАСЛІДКИ ЗА ІГНОРУВАННЯ

31 липня 2025 року набули чинності зміни, які стосуються військового обліку жінок, але тільки тих, які мають певні спеціальності.

Адвокат Діана Вітер розповіла «Патріоту Донбасу» кого саме охоплюють нові норми, як діяти роботодавцям і які ризики чекають на тих, хто не виконає вимог.

Хто зобов'язаний стати на військовий облік?

Обов'язковий облік стосується не всіх жінок. Насамперед це стосується медиків і фармацевтів: лікарів, медсестер, сто-

матологинь, провізорок — усіх, хто має медичну або фармацевтичну освіту. Якщо жінка відповідає віковим (18–60 років) і медичним критеріям — вона має стати на військовий облік. Для представниць інших професій — це добровільна опція, але держава заохочує до реєстрації жінок зі споріднених спеціальностей.

Які зміни відбулись з 31 липня 2025 року?

Головне — автоматизація. Тепер жінкам не потрібно особисто з'являтися до ТЦК одразу після випуску. Освітні заклади самостійно передають дані до ТЦК протягом

7 днів. Жінку вважають такою, що поставлена на облік автоматично, але вона має 60 днів, щоб особисто з'явитися до ТЦК і пройти військово-лікарську комісію. Якщо цього не зробити — настає відповідальність.

Яка відповідальність за порушення?

Насамперед йдеться про адміністративну відповідальність і тут штрафи стартують від 17 000 грн і можуть сягати 25 500 грн. І це ще не все: у разі злісного ухилення можливе примусове доставлення до ТЦК, а також обмеження доступу до державних послуг. На-

приклад, жінка не зможе оформити субсидію чи виїхати за кордон, якщо вже є військовозобов'язаною, але не виконала передбачених законом обов'язків.

Чи нестимуть відповідальність роботодавці?

Так, і це дуже важливо. Роботодавці зобов'язані перевіряти наявність військово-облікових документів у працівниць, які підлягають обліку — тобто медиків і фармацевтів. Якщо такої довідки немає, роботодавець має поінформувати працівницю про її обов'язок стати на облік і зафіксувати цей факт. Крім того, у разі

зміни місця проживання, прізвища чи сімейного стану, компанія повинна сприяти оновленню відповідних даних у військово-маті.

Чи стосується це інших спеціальностей?

Станом на зараз — ні, якщо ваша спеціальність не зазначена у Переліку, затвердженому наказом Мініборони. Але ситуація може змінюватися. Адвокат рекомендує час від часу перевіряти оновлення або консультуватися з юристом. Водночас, якщо жінка хоче стати на облік добровільно — вона має таке право. У майбутньому це може бути врахова-

но під час мобілізаційних заходів.

Діана Вітер порадила жінкам-медикам не зволікати, перевірити, чи внесено їх до обліку та звернутися до ТЦК і пройти медкомісію. А усім іншим стежити за змінами в законодавстві.

Також, роботодавцям варто оновити внутрішні політики та провести аудит військово-облікових документів серед працівниць — щоб уникнути штрафів і проблем із контролюючими органами.

ОФОРМЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЗАГИБЛИХ, ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ТА ПОЛОНЕНИХ ВІЙСЬКОВИХ: СПРОЩЕНО ПОРЯДОК

У Міноборони вдосконалюють систему захисту прав військовослужбовців та їхніх родин. Зокрема, оборонне відомство спростило роботу військових частин під час документального

оформлення випадків смерті (загибелі), захоплення в полон, зникнення безвісти військових під час бойових дій.

Розроблено відповідний Наказ, який затвер-

джує зміни до Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міноборони.

Наказ також доповнює та впорядковує перелік інформації, що надається військовими частинами

до територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, а також від ТЦК та СП сім'ям військових.

Відтепер, якщо відсутні ознаки вчинення правопорушення, не потрібно буде проводити розслідування за фактами зникнення безвісти військовослужбовців, захоплення в полон чи заручником, інтернування, смерті (загибелі).

У таких ситуаціях командир військової частини отримує право самостійно видати наказ про обставини події без проведення службового розслідування.

Впровадження в дію

документа значно розвантажить роботу штабів військових частин, пришвидшить облік таких випадків та дозволить оперативніше інформувати родини військових про обставини, які сталися з їхніми близькими, зменшить кількість технічних помилок під час підготовки документів по факту зникнення безвісти, захоплення в полон чи заручником, інтернування, смерті (загибелі).

«Це рішення - відповідь на реальні виклики, з якими щодня стикаються як військові частини, так і родини наших захисників. І ми розуміємо наскільки важливо, щоб процес оформлення та передачі

відповідної інформації був чітким та оперативним. Саме тому Наказ розроблено на запит Уповноваженого Президента України з питань захисту прав військовослужбовців та членів їх сімей, з якою ми тісно співпрацюємо для посилення правового захисту наших військових», — зазначив начальник ГУЗПВ полковник Руслан Циганков.

Також у Міноборони повідомили, що у застосуванні Резерв+ з'явилася нова можливість оформлення відстрочки від мобілізації — для подружжя, в якому чоловік або дружина мають інвалідність І чи ІІ групи.

ОЛЕКСАНДР МОРОЗ: ПОТРІБНА СПІЛЬНА РОБОТА УСІХ В ІМ'Я НЕЗАЛЕЖНОЇ, СУВЕРЕННОЇ, ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНИ

Розпад СРСР, проголошення Декларації про державний суверенітет України, зовнішньо-політичний курс держави, напад Росії, післявоєнна відбудова країни.

Про ці та інші теми розповів Олександр Мороз, ідентичний політичний та державний діяч, двічі Голова Верховної Ради, колишній Голова Соціалістичної Партії України (з 1991 по 2012 роки), кореспонденту Віталію Гузію в інтерв'ю ресурсу «ПОРАДИ ЮРИСТА».

Віталій Гузій: Ви, будучи одним зі свідків та в якійсь мірі являючись причетним до розпаду СРСР, як вважаєте, який головний чинник обумовив розпад цієї держави? Після якого моменту існування СРСР як єдиної держави, а потім як Союзу окремих держав, стало остаточно неможливим?

Олександр Мороз: Моя участь у припиненні існування Союзу доволі уявна, а безпосередньо причетні до розвалу передусім Горбачов, Яковлев та інші. Згодом приєднався до цього Борис Єльцин, який хотів бути одноосібним лідером в країні. А причин розпаду було багато. Я в останні роки існування СРСР був на партійній роботі і бачив ситуацію зсередини – з боку структури, яка власне керувала державою, тому мені здається, що зсередини були видніші причини, про які я хотів би сказати.

Перша, і я вважаю найважливіша причина – це бездарність керівництва країни. Відсутність практичного досвіду та знання економіки. Я маю на увазі і Горбачова і тих, хто був біля нього. Там не можна було знайти людину, яка б могла конкретно відповісти на питання, які хвилювали людей.

По-друге – це ідеологія, яка була підготовлена для диктаторського управління, для диктаторської держави і свою функцію вона певним чином виконувала саме в такому сенсі. Але після того, як з'явилися перші ознаки демократії, то виявилось, що те, що офіційно проголошується із партійних каналів і стосується нібито, предмету ідеології, воно людьми не сприймалося. Вони були байдужі до того і жили своїм життям, а держава – своїм.

Стверджуючи про третю причину, то безпере-

чно не можна не сказати про агентів впливу, які працювали тоді. Зокрема, Яковлев, Шеварнадзе і багато інших, які в умовах послаблення цензури, почали активно критикувати управління, керівництво партії, тощо.

Четверта причина розпаду СРСР – це недолуга система влади. Називалося це нібито влада народу, народовладдя, а нічого подібного не було. Звичайно, відбиралася партія за принципом «Люди перевірені, кращі із суспільства», але фактично 10-та частина суспільства обирала собі керівництво, яке і керувало державою. Таким чином вирішувалося питання за весь народ, його 10-тою частиною. Тим паче, керівництво жодного разу не обиралося демократичним шляхом, це все були інтриги, домовленості і т.д.

П'ята причина – це загальне адміністрування в економіці, централізація і в цілому колосальний бюрократизм в системі управління. Я хочу сказати, що якраз на той момент недоліки в економіці давали змогу людям критично ставитися до того, що діється довкола. Я знаю, що був, наприклад, штучно створений дефіцит продуктів і мені говорив про це колишній прем'єр-міністр Союзу, але в Києві, наприклад, продуктів вистачало. Всі ці деталі це наслідки централізації, тому що частину економіки, виробництва, найперше соціальних послуг, треба було відпустити. За все відповідав та керував апарат партії, але в економіці, наприклад, він був як спостерігач. А безпосереднє управління велося іншими зусиллями і, наприклад, облради, які при цьому існували і нібито представляли волю народу, також до того відношення мали дуже відносне. Тому адміністру-

вання в економіці – це взагалі недопустима річ. Або, якщо мова йде про надмірну централізацію.

Шоста причина – це надмірна економічна плановість. Був страх у державі та в управлінні відпустити на самостійне плавання в економіці суб'єктів найпершого агропромислового комплексу. Я з цього приводу багато разів говорив, що найкраще підготовлений суб'єкт ринкової економіки – це було господарство в селі. Бо воно мало замкнений цикл, давало продукцію, але розпоряджатися цією продукцією йому не дозволяли. І крім того, існували колосальні відмінності між АПК і промисловим виробництвом. На бензин, на техніку, на все інше ціни неспівмірні були із можливостями господарства. І тому весь час продовжувалася та лінія, яка ще під час створення колгоспів, під час сталінського правління вела до того, що люди не мали ініціативи, не було можливості себе проявити і не було залежності від того, як ти працюєш.

Сьома причина краху СРСР – це нав'язування недолугої доктрини про неефективність державної власності. Оця байка про те, що ринок все відрегулює. Я казав про те, що сьогодні ми є країною, у якої система економіки – це капіталізм периферії, а є капіталізм центру, куди входить приблизно мільярд населення, це країни-сідки. Вони створили умови економічних взаємин, які дають їм можливість стабільно вивести економіку до зростання, а для цього використовуються інститути такі, як МВФ, Світовий банк, Всесвітня організація торгівлі та інші.

Восьмий чинник – це абсолютно надмірна лібералізація, що стало остаточно фактором припинення існування Союзу та призвело до ГКЧП. Це

авантюра, зроблена Горбачовим і іншими. Я добре пам'ятаю той час. Я підготував заяву від ЦК Компартії України і заніс до першого секретаря і кажу що треба виступити зараз з такою заявою, відмежуватися від цих авантур, бо Горбачов до цього причетний і він один із організаторів тієї справи.

Віталій Гузій: Завершуючи цей важливий екскурс, який чинник розпаду СРСР був найбільш впливовим? Також ми забули ще сказати про західні санкції, яким багато хто відносить значну роль в тих історичних подіях.

Олександр Мороз: Я б не сказав, що західні санкції на той час були вирішальними, вони більше були пов'язані з афганською авантюрою. Але в сукупності всі ці моменти, на які накладалася ідея гласності, перебудови і тому подібне, все це і призвело до таких деструктивних елементів, до розпаду Союзу.

Віталій Гузій: А чому Захід не хотів розпаду Радянського Союзу? Як відомо з відкритих джерел, там побоювались міжетнічного конфлікту, як в Югославії, та неконтрольованого розповсюдження ядерної зброї. Якби ще ви, можливо, назвали аргументи?

Олександр Мороз: По-перше, Заходу було вигідно мати справу з Союзом, оскільки так розвивалася їх економіка, тому що експорт був сировинний. Деревина, вугілля, метал і енергоресурси – це те, що потрібно було для економіки Заходу. І ризикувати цим вони не хотіли.

По-друге: ви правильно назвали ключову для політиків проблему – це управління або власність на ядерну зброю. З цього приводу там вже багато наслідків можна навести, які я знаю, в деталях, але це вже інша тема.

Віталій Гузій: При розпаді ключові держави, співзасновники СРСР, учасники Біловіжської уго-

ди – Росія, Білорусь, Україна, нібито в рівних умовах стартували в своїх демократичних намірах. В Росії та в Україні чимось були схожі процеси встановлення ринкової економіки, олігархізації, але чому в Україні збереглася більш конкурентна політична система, ніж в Росії та Білорусі? Чому Росія та Білорусь прийшли до авторитаризму, а потім і тоталітаризму?

Олександр Мороз: На привеликий жаль, але різниця є і помітна. Оскільки в нас було президентів і урядів значно більше, ніж в них. Хоча, відносно урядів, це не стільки перевага, як брак досвіду роботи.

А в інших моментах я скажу так, у нас система влади і в Союзі, і в республіках була введена ще ханом Батием – централізація абсолютна, вся влада в керівника, як він скаже так буде, і керівник ніби як від Бога. Так от ця система була як під час володіння територією Ордою, так і під час різних царів, імператорів, генеральних секретарів та президентів. Особливо це було характерно для Росії та середньоазійських республік. Виняток я беру щодо країн Балтії, бо вони пізніше були приєднані до Союзу силою і мали інші традиції. І Україна в цьому відрізнялася. Чому? Тому що іго в Україні прийшло пізніше, десь на 150 років і то прийшло від Москви, а не від Орди. І тут були традиції, прагнення до свободи, волі і існування, скажімо, Запорізької Козацької держави, де інші були умови формування влади. І це збереглося у традиціях українців в їх боротьбі за незалежність, за свободу, за право виражати свою думку.

Віталій Гузій: Давай-те повернемося до 35-ї річниці проголошення Декларації про державний суверенітет України, яка була 16 липня 2025 року. З річницею чого президент навіть в своїх соцмережах та виступах не привітав українців. Чому ця дата відноситься зі сторони української влади в тінь? Чому Декларація про дер-

жавний суверенітет навмисно недооцінюється?

Олександр Мороз: Як ухвалювалася Декларація? В 90-й рік з'явилася ідея перегляду союзного договору і як Горбачов виразився почався «парад суверенітетів». Готуватися до підписання нового союзного договору треба з якоїсь позиції. І тому кожна республіка – а ініціативу тут провели прибалтійці – почала приймати свою Декларацію про державний суверенітет. І ми готували скажімо так, теоретичний документ, починали його, якою повинна бути держава. Демократичною, суверенною, соціальною і так далі. Більше місяця йшла дискусія, виступали, були прямі ефіри з Верховної Ради і ми підготували цю Декларацію. Під час обговорення та дискусій, зокрема, Іван Драч від Руху пропонував, що Україна повинна бути безядерною, позаблоковою державою. Я розумію, що ця ініціатива не стільки від Руху була бо, наприклад, той же Степан Хмара він завжди стверджував, що ми не повинні віддавати ядерну зброю і ми будемо воювати з Росією, вона буде воювати проти нас. Я думаю, що мало хто в Україні в той час погоджувався з ним, але тим не менше це здавалося дикістю. Ну як це можливо, а виявляється він був правий.

Так от, документ вже був погоджений але ухвалити в цілому Декларацію якось не складалося. І раптом, десь майже на місяць раніше, Росія приймає свою Декларацію про державний суверенітет. Я колег запитую, а від кого вони хочуть бути незалежні? Не зрозуміло. Якби ж тоді можуть бути сумніви щодо ухвалення нам Декларації коли такі настрої у Республіках Союзу? І ми передбачили, що Декларація стане основою Конституції і проголосували цей документ. Він, на мій погляд, має всі засади демократії, які були потрібні для суспільства.

→

Віталій Гузій: Чому все ж таки ця дата, 16 липня 1990 року, та її значення свідомо применшуються зараз?

Олександр Мороз: Справа в тому, що декларація передбачала, а Конституція закріпила статус України як парламентсько-президентської республіки. І наголошувати про це кілька разів, як відомо, не вигідно нинішнім управлінцям, тому що влада зараз, по суті, перетворена в президентську систему управління. Так не повинно бути. Це треба виправляти, якщо ми хочемо розвивати державу. Тому що вона в деяких моментах суперечить нинішньому змісту Конституції. Але я вважаю, що це не та підстава, щоб не згадувати про такий важливий перший демократичний документ і, до речі, документ, за який проголосували депутати першого скликання, так само як і за Акт про незалежність. І вони є якраз державотворчі. Також я вважаю, що Декларація про державний суверенітет і Акт проголошення незалежності – це зв'язані документи. В Акті про незалежність, до речі, записано: «здійснюючи Декларацію про державний суверенітет України Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки урочисто проголошує незалежність України та створення самостійної української держави України». Тому недооцінювати Декларацію або якимось чином її замовчувати – не годиться.

Віталій Гузій: Чи могло б бути ухвалене рішення про державний суверенітет України і чи змогла б Україна мирно вийти зі складу СРСР, якби не конфлікт по лінії Горбачов-Єльцин і якби не прийняття Росією Декларації про суверенітет нібито від СРСР на місяць раніше, ніж Україною?

Олександр Мороз: І Декларація і Акт все одно були б ухвалені. Поза всяким сумнівом, я це знав. І спілкуючись в той час із різними людьми в тому числі і політичними опонентами ми розуміли, що це невідворотно.

Пам'ятаю, коли погоджували текст доку-

ментів, вийшовши від Кравчука я попросив – давайте викинемо із Акту про державний суверенітет подяку до Єльцина. Пройде час, будемо соромитися, що ми алкоголіка в такому великому документі згадуємо. Треба віддати належне всім – вони погодилися відразу. Погодилися і тепер ми маємо той документ, яким можемо користуватися і який не соромно показати людям.

Віталій Гузій: Стосовно зовнішньо-політичного курсу ви казали, що в свій час наголошували з колегами на нейтральному та/або позаблоковому статусі України. Зараз багато років поспіль декларується курс в ЄС і НАТО. За який зовнішньо-політичний курс України ви виступаєте зараз? Україна має бути нейтральною, позаблоковою, чи рухатись далі в своїх прозахідних намірах?

Олександр Мороз: Я завжди був за суверенну Україну. В 1990 році єдина соціалістична партія офіційно прийняла рішення на своєму з'їзді голосувати за документ – проголошення суверенітету України. Ні одна партія, навіть ті, що називалися демократичними, не посміли це записати. Тому гасло «Збудуємо Європу в Україні» відкривало шлях на перспективу. Якщо ми в Україні будемо мати таку державу, як в Європі, то з нами захочуть мати всі справу. І тоді питання і Євросоюзу і інших альянсів може бути вирішено. На той час у Декларації записувалося про позаблоковий статус і природньо ми говорити про військовий альянс не могли. Рішення з цього приводу в записі до Конституції про намір України стати членом НАТО, що було прийнято минулим складом парламенту в 2019 році – було грубою помилкою, яка є порушенням конституційних норм адже в Конституції записуються основні засади. От 8 скликання ВРУ, наприклад, проголосувало і записало в кількох статтях Конституції, що це зобов'язок, що ми рухаємось в бік альянсу. А тепер виявляється, що нас не хочуть там бачити.

Приблизно 11 років

тому, виступаючи в Європарламенті, я говорив про те, що нам треба потурбуватися про створення європейської системи безпеки. Сьогодні це стало актуальним питанням. Тим паче, коли розпався Союз, то держави Європи дуже сильно скоротили видатки на озброєння і сьогодні вони відчувають, що мають великий дефіцит.

Тому яка буде система безпеки? В якому альянсі ми можемо бути? Ясна річ, що доведеться бути і треба бути. І найбільший агітатор за це – ворог Путін. Тому що все те, що він робить, переконує нас, що ми самі не справимося із нейтралізацією цієї загрози, яка сьогодні має вигляд війни. Я був завжди поза всяким сумнівом переконаний в тому, що Євросоюз – це справді корисно і ми повинні там бути і будемо, а в військовому альянсі, НАТО чи іншому, подивимося, який він буде, які будуть умови. Але сьогодні треба скористатися будь-якими можливостями для використання міжнародної допомоги. Цим, до речі, влада майстерно займається.

Віталій Гузій: Чи була неминуча російсько-українська війна і чому українські політичні еліти в масі своїй з такою інфантильністю та недооцінкою цю загрозу сприймали, маючи приклад Придністров'я, Абхазії, Южної Осетії де були також прояви російської агресії?

Олександр Мороз: Ці приклади, вони впливали на настрої і на розуміння такої небезпеки. Але інерція від попередніх десятиліть ідеологічної обробки населення видно не допускала думки про те, що ми можемо воювати з Росією. Ну як так? У нас в кожному селі братська могила, де є росіяни, українці, грузини. Але багато документів, які ми можемо сьогодні використовувати, свідчать про те, що, по суті вся політика Московії, а потім і сучасної Росії, велася у напрямку знищення української етнічності і самобутності. Тому це все треба було мати на увазі.

Водночас, якби ми розвивалися так, як передбачено було в Консти-

туції, якби не був створений олігархат Кучмою і його приспівниками, якби бізнес, влада і кримінал не стали єдиними, причому бізнес і кримінал стали місцями сильнішим за владу то я хочу сказати, що ніхто б не посмів напасти на Україну. Якби тут економіка розвивалася, будувався потужний оборонний комплекс, люди відстоюють свою власну державу, вони відчувають причетність до того, що це є їхня держава, то ніхто б не посмів напасти. Але сьогодні є те, що є. Сьогодні йде війна, причому безглузда, дурна з боку Росії і визвольна війна з боку України, яку розуміє світ.

Віталій Гузій: Як на ваш погляд вона має завершитись і як завершиться сучасний раунд протистояння, можна сказати, вже другий в російсько-українській війні, яка йде з 2014 року? Чи має йти на якісь поступки Україна для завершення війни і для покращення своїх військових, економічних позицій під час, наприклад, перемир'я?

Олександр Мороз: Я гадаю, що сьогодні на це питання відповіді не дасть ніхто. Війна буде ще тривалою.

Одне тільки зрозуміло, не можна вдаватися ні до яких поступків, тому що Росія їх сприймає як слабкість, як дозвіл на поширення експансії. Вона це завжди демонструвала і буде цим займатися далі. Тому ніякі поступки неможливі.

Віталій Гузій: Чого б вони не стосувалися? Зовнішній вектор, політика по мові, по історії, по релігії?

Олександр Мороз: По всьому. Тому що Росія сьогодні явний ворог. І це ж не Путін, тільки ворог. Да, ми можемо казати, що 20 років було пропаганди і зомбування населення, але як правило, 99% просто тупо стоять на тому, що вони вищі, бо вони, бачите, більші і мають силу.

Віталій Гузій: Тобто акцент має бути виключно на військовому виснаженні Росії і на наблизненні військовими

засобами того моменту, коли Росія буде вимушена зупинитися?

Олександр Мороз: Я думаю, що тут не стільки на військовому виснаженні, скільки на впливі світової системи на Росію.

Сьогодні переорієнтувався певною мірою Китай, який заявляє, що не хоче програшу і розвалу Росії, хоча є підозра, що він думає насправді інакше. Також досі не зовсім чітка позиція президента Сполучених Штатів. Тому вплив міжнародного співтовариства та ефективних санкцій можуть мати вирішальне значення.

Віталій Гузій: Враховуючи величезні збитки, які несе Україна в ході війни, чи зможе уряд в майбутньому забезпечити в повній мірі соціальні зобов'язання перед населенням, не покладаючись на постійну допомогу країн-партнерів?

Олександр Мороз: Я думаю, що не зможе. Ми, чесно кажучи, ще не уявляємо всіх складових наступного періоду після війни, після перемоги.

Буде надзвичайно важко і до того треба готуватися сьогодні. Ми мало навіть уявляємо, як доведеться перебудувати суспільні відносини, хоч би враховуючи ту обставину, що в Україні буде надзвичайно багато травмованих, поранених, покалічених людей.

Повинно бути інше ставлення в суспільстві одне до одного, і до цієї категорії людей. Вони герої і сьогодні ми про це говоримо, а чи будемо говорити завтра, залежить від того, як будуть побудовані суспільні відносини. Це потребує багато часу і до того треба готуватися.

А відбудову України сама не потягне. Подивіться, Донецька область, Маріуполь, інші території, те, що робиться сьогодні, це все потребує колосальних затрат: фінансових, будівельних, матеріальних, організаційних. Ми повинні розраховувати на міжнародну допомогу, тим паче, що вони тепер розуміють, Європа перш за все розуміє, що ми їх захищаємо, жертвуючи життям наших людей.

Як це буде забезпечуватися? Дуже багато залежить від нас. Перш за все потрібен чіткий план, що та в якій послідовності треба робити. Як зміниться економіка, які повинні бути напрямки та яка є потреба в допомозі.

Наприклад, якщо ми будемо створювати фонди, а їх треба буде створювати із залученням зарубіжної допомоги, там повинні бути наглядові ради із іноземців, але перед тим треба багато чого змінити в системі влади і зруйнувати корупцію в країні.

Якщо в нас буде така ситуація як нині, до нас не підуть з допомогою. Не можна, щоб корупція була вищою за владу. Це принципово важливо, це одне з корінних завдань і я думаю, що над цим сьогодні влада поки що не працює.

Віталій Гузій: Ви, як людина з величезним життєвим досвідом, з високою компетенцією в політиці, в державному управлінні, яку б одну ключову пораду дали б діючій владі в поточній ситуації?

Олександр Мороз: Найголовніше завдання – нам треба відновити і зміцнити єдність народу та відновити довіру до влади. А це можна зробити тільки тоді, коли влада формується відповідним чином і діє відповідним чином. Це перш за все завдання і до очільників держави, до різних політиків.

Тому, який би шлях я пропонував в цьому відношенні?

По-перше, вибори без адмінресурсу і без купівлі голосів. Це треба передбачити в законі і в організації виборів. Далі це зміна системи влади. Далі – лквідація корупції. Повинні бути дуже жорсткі заходи адже миритися з цим далі не можна коли існує паралельна сила, яка в багатьох випадках сильніша від офіційної влади.

І має бути спільна робота всіх в ім'я України, саме незалежної, суверенної, демократичної, соціальної держави, так як в Конституції написано.

ДОГОВІР ПОЖЕРТВИ: ЯК УКЛАСТИ ТА ЧИМ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ДОГОВОРУ ДАРУВАННЯ

Пожертва – це добра та благородна справа. Але навіть щирі наміри потребують юридичної чіткості.

Відповідно до статті 729 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) пожертвою є дарування нерухомих та рухомих речей, зокрема грошей та цінних паперів, особам, встановленим частиною першою статті 720 цього Кодексу, для досягнення ними певної, наперед обумовленої мети.

Статтею 720 передбачено, що сторонами у договорі можуть бути:

- фізичні особи;
- юридичні особи;
- держава Україна Автономна Республіка Крим, територіальна громада.

Договір пожертви, як і договір дарування, може укласти представник жертвувача, який діє на підставі відповідного нотаріально посвідченого доручення.

Зауважимо, що батьки (усиновлювачі), опікуни не мають права жертвувати майно дітей, підопічних.

Згідно зі статтею 729 ЦК до договору про жертву застосовуються положення про договір дарування, якщо інше не встановлено законом.

Однак між жертвою

і звичайним даруванням є певні відмінності:

- на відміну від дарування жертва має конкретне призначення. Разом із прийняттям жертви на особу покладається обов'язок використовувати її виключно для досягнення певної, наперед обумовленої мети. У свою чергу жертвувач може контролювати, чи використовується жертва за цільовим призначенням.

- момент укладення договору. Договір жертви є реальним, тобто є укладенням з моменту прийняття жертви. Договір дарування може бути як реальним, тобто укладенням з моменту передачі майна, так і консенсуальним, тобто з моменту досягнення згоди, навіть якщо дарунок передається у майбутньому.

Права жертвувача

Згідно зі статтею 730 ЦК жертвувач має право здійснювати контроль за використанням жертви відповідно до мети, встановленої договором про жертву.

Якщо використання жертви за призначенням виявилось неможливим, використання її за іншим

призначенням можливе лише за згодою жертвувача, а в разі його смерті чи ліквідації юридичної особи - за рішенням суду.

Жертвувач або його правонаступники мають право вимагати розірвання договору про жертву, якщо жертва використовується не за призначенням.

Форма договору

Під час укладення договору жертви потрібно дотримуватися вимог статті 719 ЦК про форму договору дарування. Так:

- договір жертви предметів особистого користування та побутового призначення може бути укладений усно;

- договір жертви нерухомих речей укладється у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню;

- договір жертви з обов'язком передати жертву у майбутньому укладється у письмовій формі. У разі недодержання письмової форми цей договір є нікчемним;

- договір жертви рухомих речей, які мають особливу цінність, укладається у письмовій формі. Передання такої речі за усьмим договором є право-

мірним, якщо суд не встановить, що обдарований заволодів нею незаконно;

- договір жертви валютних цінностей фізичних осіб між собою на суму, яка перевищує п'ятдесяткратний розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, укладається у письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню.

Момент укладення договору жертви

Такий правочин належить до реальних договорів. Відповідно до статті 729 він вважається укладеним з моменту прийняття жертви. Тобто з моменту, коли особа, якій передають жертву, підтвердить свою згоду на прийняття.

Благодійна жертва

Близьким за своїм змістом до дарування є відносини, що випливають з передачі майна у формі благодійної діяльності. Загальні засади благодійної діяльності в Україні визначає Закон України «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (далі – Закон). Однією із форм прояву цієї діяльності є благодій-

на жертва.

Так, статтею 6 Закону визначено, що благодійна жертва – це безоплатна передача благодійником коштів, іншого майна, майнових прав у власність бенефіціарів для досягнення певних, наперед обумовлених цілей благодійної діяльності, відповідно до цього Закону.

Бенефіціар – набувач благодійної допомоги (фізична особа, неприбуткова організація або територіальна громада), що одержує допомогу від одного чи кількох благодійників для досягнення цілей, визначених цим Законом.

Благодійник – дієздатна фізична особа або юридична особа приватного права (у тому числі благодійна організація), яка добровільно здійснює один чи декілька видів благодійної діяльності (стаття 1 Закону).

Відповідно до статті 6 Закону благодійна жертва, бенефіціаром якої є благодійна організація або інша юридична особа, може надаватися з однією чи кількома відкладальними або скасувальними обставинами, які не повинні суперечити законам України або порушувати права третіх осіб.

Благодійна жертва може надаватися бенефіціарам, визначеним на конкурсних засадах благодійником або уповноваженими ним особами. Умовами конкурсу можуть визначатися дії, які бенефіціар має виконати на користь третіх осіб, крім тих, які пов'язані з благодійником.

Зміна цілей та порядку використання благодійної жертви можлива за згодою благодійника або його правонаступників, а також на підставі рішення суду чи в інших випадках, визначених законом або правочином благодійника.

Благодійник або уповноважені ним особи мають право здійснювати контроль за цільовим використанням благодійної жертви, у тому числі на користь третіх осіб.

Благодійники або їх правонаступники мають право у встановленому цим Законом порядку змінити бенефіціарів благодійної жертви у разі порушення цілей, строків та порядку використання такої жертви або її частини.

*За інформацією
Мін'юсту*

ДОПОМОГА У ЗВ'ЯЗКУ З ВАГІТНІСТЮ ТА ПОЛОГАМИ ЖІНКАМ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ НА ОБЛІКУ В ЦЕНТРІ ЗАЙНЯТОСТІ

Жінки, які перебувають на обліку в центрі зайнятості як безробітні, мають право на державну допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами.

Для призначення допомоги такій жінці потрібно звернутися до територіального органу Пенсійного фонду України з **такими документами:**

- паспортом (або іншим документом, що посвідчує особу);

- реєстраційним номером облікової картки платника податків (за наявності);

- заявою, в якій зазначено, зокрема, обраний спосіб виплати (банківські реквізити або дані поштового відділення). Форма заяви затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 09 січня 2023 року № 3 «Про затвердження фор-

ми Заяви про призначення усіх видів соціальної допомоги та компенсацій», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 січня 2023 року за № 145/39201;

- інформацією про номер запису (16-значний код) у Реєстрі медичних висновків в електронній системі охорони здоров'я про сформований медичний висновок про тимчасову непрацездатність категорії «Вагітність та пологи», яку можна отримати в лікаря або в особистому кабінеті на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України;

- довідкою центру зайнятості про те, що жінка зареєстрована в центрі зайнятості як безробітна;

- посвідченням особи, яка постраждала внаслідок Чорнобильської катастрофи (за наявності).

Документи можна подати одним зі способів:

- при особистому зверненні до будь-якого сервісного центру Пенсійного фонду України; через виконавчий орган сільської, селищної, міської, районної в місті ради; через центр надання адміністративних послуг;

- поштою – на адресу територіального управління Пенсійного фонду України в області, м. Києві;

- в електронній формі – через вебпортал електронних послуг, мобільний застосунок Пенсійного фонду України або Єдиний державний вебпортал електронних послуг (Портал Дія) або засобами Соціального веб-порталу електронних послуг з накладенням кваліфікованого електронного підпису (за технічної можливості).

Важливо!

Для призначення виплати жінка має звернутися за допомогою не пізніше як через шість місяців після закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами.

Розмір допомоги

Жінкам, які зареєстровані як безробітні, допомога у зв'язку з вагітністю та пологами у 2025 році надається у розмірі 100 відсотків мінімальної допомоги з безробіття:

- 3 600 грн – безробітним, які були застрахованими особами;

- 1 500 грн – іншим категоріям осіб без страхового стажу / звільненим, зокрема, за порушення трудової дисципліни.

Важливо!

Існує гарантований мінімальний розмір допомоги у зв'язку з вагітністю

та пологами – 757 грн на місяць. Це 25% розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб, з розрахунку на місяць – 3 028 грн x 25%.

Термін, на який призначається допомога

Допомога призначається на:

- 126 календарних днів – 70 календарних днів до пологів та 56 календарних днів після пологів;

- 140 календарних днів – у разі ускладнення пологів, що підтверджується довідкою з лікувального закладу – 70 календарних

днів до пологів та 70 календарних днів після пологів;

- 180 календарних днів жінкам, віднесеним до 1-3 категорії осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 90 календарних днів до пологів та 90 календарних днів після пологів.

За інформацією ПФУ

БАЗОВА СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА: ЩО ЦЕ І ХТО МАЄ ПРАВО НА ВИПЛАТУ?

З 1 липня 2025 року в Україні стартував експериментальний проєкт по допомозі сім'ям з низькими доходами.

Новий вид виплати запроваджується відповідно до Порядку реалізації експериментального проєкту щодо надання базової соціальної допомоги, затвердженого постановою КМУ від 25 березня 2025 року № 371 “Деякі питання реалізації експериментального проєкту щодо надання базової соціальної допомоги”.

Хто має право на допомогу?

Одержати виплату можуть сім'ї, які на дату звернення за призначенням базової соціальної допомоги є отримувачами:

- державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям;
- допомоги на дітей одиноким матерям;
- допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях;
- тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме.

З 1 жовтня 2025 року до програми зможуть приєднатися й інші особи / сім'ї, які потребують державної підтримки та відповідають критеріям, визначеним Порядком.

Базова соціальна допомога призначається на сім'ю та виплачується одному з її членів, який подав заяву про призначення виплати.

До складу сім'ї включаються:

- чоловік, дружина;
- неповнолітні діти та тимчасово влаштовані в сім'ю діти, які залишилися без батьківського піклування віком до 18 років, а також повнолітні діти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти в закладах загальної середньої, професійної

(професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти (зокрема в період між завершенням здобуття певного рівня освіти та зарахуванням для здобуття іншого рівня освіти за умови, що такий період не перевищує чотирьох місяців) і не мають власних сімей, – до закінчення закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

- неodrжені повнолітні діти, які визнані особами з інвалідністю з дитинства I і II групи або особами з інвалідністю I групи і проживають разом із батьками;

- непрацездатні батьки чоловіка та дружини, які проживають разом із ними;

- особа, яка проживає разом з одинокою особою з інвалідністю I групи та доглядає за нею;

- жінка та чоловік, які проживають однією сім'єю та не перебувають у шлюбі, але мають спільних дітей;

- діти, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти до закінчення закладів освіти, але не довше ніж до досягнення 23 років незалежно від їх фактичного та/або задекларованого/ зареєстрованого місця проживання.

Права члена сім'ї має також одинока особа.

Водночас при визначенні права на отримання базової соціальної допомоги до складу сім'ї не включаються:

- особи, які перебувають на повному державному утриманні;

- особи, які перебувають у полоні держави-агресора та позбавлені особистої свободи (затримані, взяті у заручники) органами влади держави-агресора (її окупаційними адміністраціями та збройними формуваннями), що підтверджується відомостями та/ або документами,

наданими уповноваженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними реєстраторами, суб'єктами державної реєстрації, підприємствами, установами та організаціями в порядку та випадках, визначених законодавством, або вважаються безвісно відсутніми за рішенням суду, або мають правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;

- особи, які перебувають за кордоном.

Важливо!

Склад сім'ї визначається на дату звернення за призначенням базової соціальної допомоги.

Як подати документи?

Заява на отримання базової соціальної допомоги уповноваженого представника сім'ї подається:

- в електронній формі з використанням засобів Єдиного державного веб-порталу електронних послуг (Портал Дія);

- у паперовій формі до обраного сервісного центру Пенсійного фонду України, незалежно від зареєстрованого / задекларованого місця проживання уповноваженого представника сім'ї.

Алгоритм

призначення базової соціальної допомоги

Подання заяв

Уповноважений представник сім'ї (повнолітній член родини) подає заяву про намір отримати базову соціальну допомогу та заяву про призначення. У заявах зазначаються його особисті, контактні дані, а також інформація про всіх членів сім'ї.

Перевірка даних

Відомості про склад сім'ї підтверджуються через відповідні інформаційні системи та державні реєстри.

→

Попередній розрахунок допомоги
Розрахунок орієнтовного розміру базової соціальної допомоги проводиться засобами Єдиної інформаційної системи соціальної сфери.

Інформування заявника

Про результати розрахунку повідомляється уповноважений представник сім'ї.

Підтвердження згоди

Якщо сім'я погоджується з розрахунком розміру допомоги, уповноважений представник підписує заяву про призначення базової соціальної допомоги.

Як розраховується розмір базової соціальної допомоги?

Розмір базової соціальної допомоги визначається як різниця між сукупним розміром базової величини для кожного члена сім'ї та середньомісячним сукупним доходом сім'ї.

Розмір базової величини для розрахунку становить 4500 гривень.

Розмір базової величини для сім'ї визначається на рівні 100 відсотків такої базової величини для першого члена сім'ї (уповноваженого представника сім'ї), кожної дитини віком до 18 років, особи з інвалідністю I або II групи, 70 відсотків такої

базової величини – для кожного наступного члена сім'ї.

З якої дати та на який строк призначається базова соціальна допомога?

Базова соціальна допомога призначається за повний місяць, у якому уповноважений представник сім'ї звернувся за її призначенням, незалежно від дати звернення.

Виплата призначається строком на шість місяців з подальшим автоматичним продовженням виплати такої допомоги на час реалізації експериментального проєкту (два роки).

В УКРАЇНІ ПОЧАЛИ ДІЯТИ НОВІ ПРАВИЛА ТЕХОГЛЯДУ АВТО: ЩО ЗМІНИТЬСЯ ДЛЯ ВОДІІВ

З 1 липня 2025 року в Україні змінилися вимоги до обов'язкового технічного контролю (ОТК) транспорту.

Головне нововведення: повна фото- та відеофіксація процесу техогляду. Кожен пункт ОТК має бути обладнаний камерами, які фіксуватимуть усю процедуру.

Який транспорт проходить ОТК?

- Легкові авто (комерційні) та причеми (більше 2 років) – раз на 2 роки.
- Вантажні авто до 3,5 т та причеми (більше 2 років) – раз на 2 роки.
- Вантажні авто понад 3,5 т, причеми, таксі – щороку.
- Автобуси, перевізники небезпечних вантажів – двічі на рік.

Важливо! Легкові авто для особистого користування ОТК не проходять.

Сервісні центри МВС контролюватимуть дотримання нових вимог.

Порушення призведуть до анулювання протоколу ОТК та штрафів (водіям – 340 грн, пунктам ОТК – 1400 грн).

АНОНС! ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

✓ РОЗМІЩЕННЯ ВПО ТА ПРИЗНАЧЕННЯ СУБСИДІЇ

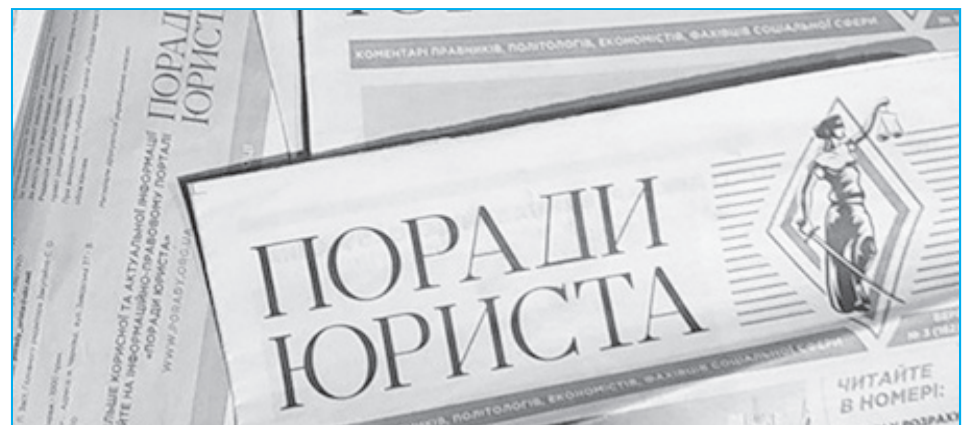
(Відповіді на запитання щодо розміщення ВПО за програмою «Прихисток» та призначення житлової субсидії)

✓ ВИЇЗД ЗА КОРДОН З ДОМАШНІМИ ТВАРИНАМИ

(Порядок виїзду за кордон з домашнім улюбленцем: перелік документів)

✓ МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ВСТАНОВЛЕННЯ БАТЬКІВСТВА

(Порядок встановлення батьківства, коли батьки або дитина мають різне громадянство чи проживають за кордоном)

ПЕРЕДПЛАТА - 2025

НА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВУ ГАЗЕТУ «ПОРАДИ ЮРИСТА»

Шановні читачі!

Якщо ви хочете знати свої права та вміти їх відстоювати, знайти відповіді на актуальні питання, бути в курсі змін законодавства, а також читати ексклюзивні інтерв'ю з українськими правниками, політиками, експертами, волонтерами та захисниками,

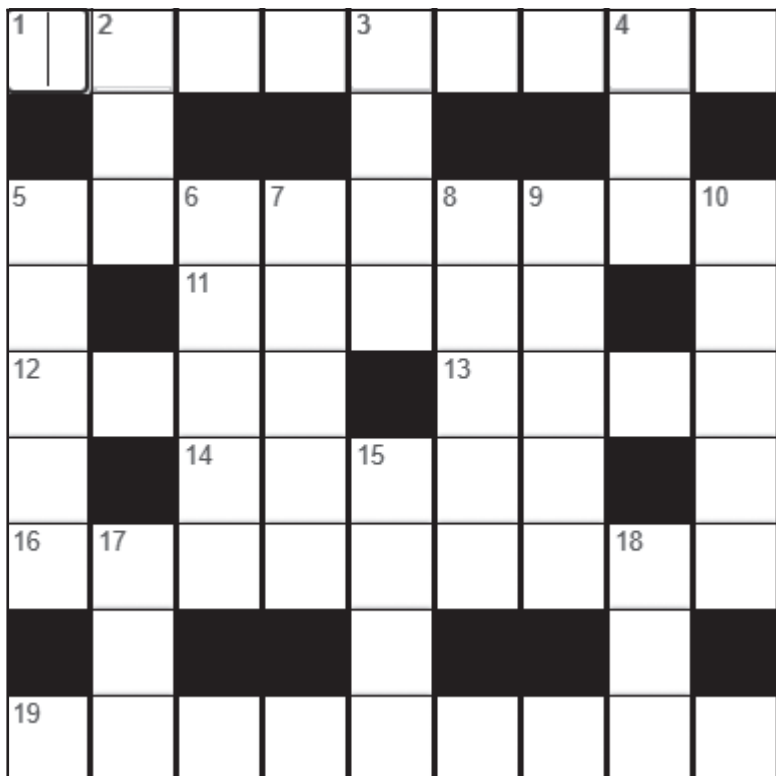
ОФОРМЮЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА ГАЗЕТУ У ПОШТОВИХ ВІДДІЛЕННЯХ
ЗА КАТАЛОГОМ ВИДАНЬ «ПРЕСА ПОШТОЮ»

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

БЕЗОПЛАТНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА

Отримати юридичну консультацію або правову допомогу можна за наступними контактами:

телефон: 0 800 213 103
e-mail: info@legallaid.gov.ua

По горизонталі:

1. Запалення корінців спинномозкових нервів у людини.
5. Оптичний прилад для розглядання дрібних предметів та їхніх деталей.
11. Загальний термін, що стосується звукових технологій, синонім слова звук.
12. Накриття з міцної водонепроникної тканини або армованого пластику для захисту від сонця й дощу.
13. Металевий виріб у вигляді гнучкої нитки або тонкого прута.
14. Велика хижа морська риба.
16. Високорозвинений адміністративний регіон, автономна область на північному сході Іспанії, на північному сході Піренейського півострова між середземноморським узбережжям і Піренеями, яка має свою мову, культуру.
19. Сплав заліза з якимсь іншим елементом.

По вертикалі:
1. Радіоактивний елемент.
2. Амфібій.
3. Кіт.
4. Ізоляційний матеріал.
5. Моток.
6. Кіт.
7. Річка.
8. Сідо.
9. Корона.
10. Ілюстрація.
11. Улюблений.
12. Тент.
13. Дріт.
14. Акула.
15. Камінь.
16. Камінь.
17. Акула.
18. Ізоляційний матеріал.

По вертикалі:

2. Рослина родини селерових, насіння якої використовували для лікування хворих ще у Стародавньому Єгипті.
3. Французький хімік, конструктор першої неонових лампи.
4. Ярмо.
5. Рівно змотаний або намотаний на щось мотуз, стрічка або дріт.
6. Дуже міцний грубий мотуз із волокна або дроту.
7. Лікарська однорічна рослина з родини макових із сечогінною, тонізуючою дією.
8. Упряж для їзди верхи — сидіння для вершника, яке прикріплюють на спині коня.
9. Священна книга, що містить виклад догм і положень мусульманської релігії.
10. Страва з ячної крупи й солодкого квасу.
15. Стійбище кочовиків або селище тюрко-монгольських народів у Центральній і Середній Азії та Сибіру.
17. «... Марія» (музичний твір на текст однойменної католицької молитви або на вільний текст, що включає звернення до Діви Марії).
18. Гора, найвищий пік острова Крит.

2025 р. Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Свідоцтво KB 23224-13064ПР від 22.03.2018р. Ідентифікатор медіа - R30-03093

Засновник: ТОВ «Редакція газети «ПОРАДИ ЮРИСТА» (ЄДРПОУ 41861792)

Телефон редакції: +38 (050) 692-13-30, e-mail: porady_urista@ukr.net

Головний редактор Закутайло О. П. Заст. Головного редактора Закутайло С. О.
Керівник проекту Бортнік Р. О.

Газета виходить 1 раз на місяць. Тираж - 1000 прим.

Віддруковано в друкарні «Від і До». Адреса: м. Чернівці, вул. Заводська 37 - В.

Тел 0503763347. Замовлення № 932

Відповідальність за точність і достовірність інформації несе автор.

За точність та зміст реклами - рекламодавці.

За якість друку відповідає друкарня.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора публікації. Редакція залишає за собою право редагувати матеріал.

При використанні публікацій газети «Поради юриста» посилання на газету обов'язкове.

Матеріали друкуються українською мовою.

ЩЕ БІЛЬШЕ КОРИСНОЇ ТА
АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧИТАЙТЕ НА
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ПОРТАЛІ
«ПОРАДИ ЮРИСТА»

WWW.PORADY.ORG.UA

ПОРАДИ
ЮРИСТА

